

Forfatter: Winther, Christian

Titel: Poetiske Skrifter

Citation: Winther, Christian: "Poetiske Skrifter", i Winther, Christian: *Poetiske Skrifter*, udg. af Oluf Friis , 1927-29, s. 361. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-winterchr02val-shoot-idm140340186740336/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter

- 88 *Lire* Drejelire, en Slags Haandlirekasse *Hækkebræt* gammeldags Strenginstrument, som blev anslaaet med Hamre. *Harpe* Mundharpe, Mundharmonika. Winther har vel haft Slutningslinjerne af Titelbladet til »Peder Paars« i Ørene, hvor Holberg oplyser, at hans ny sandfærdige *Vise* »klinger vel til alleslags Instrumenter, i sær til Hækkebræt eller Lire«.
- Frimestre* Haandværkere, som ikke hørte til noget Lav og arbejdede uden Svende; her menes naturligvis Fuglene.
- den indianske Mand* Indianere og andre vilde forevistes ofte paa Markeder. Smlgn. Aarestrups »Dyrehaugen«, tredie Strofe.
- Dagmoder* Morgenrøden. I Peder Syvs »Udvalde danske Viser« (1695) er Ordet optaget iblandt Gamle og sæere Ords Forklaring: »D a g m o r. Dagmoder. Aurora«.
- Flugten*
- 89 *Kongeborgen* Gurre Slot.
- 90 *Øglegaarden* Vedel Simonsen omtaler i sin Bog: »Bidrag til danske Slottes og Herreborges Bygnings- og Befæstnings Historie i den catholske Tidsalder« (1840) Borgfængslet og beskriver det: »Da nu ogsaa Skrubtudser, Øgler og Slinger heel ofte have deres Tilhold i slige fugtige Kældere, saa hidrørte formodentlig derfra Navnet *Ormegaarde*«.
- 91 *Borgeled* den første Indgang til Slottet, laa for Enden af den Allé eller »Gyde«, der førte op til det (Ovennævnte Afhandling af Vedel Simonsen Side 61). *Rosenlund* »den Skov, der nærmest omgav Gaarden og som oftest var indrettet til Park eller Dyrehauge« (Vedel Simonsen, Side 62).
- Løbene* Forbenene. *Blad* Partiet omkring Skulderbladene.
- 92 *tør ved* behøver. *dannis* brav. *Hofsinder* Adelsmænd, der gjorde Tjeneste ved Hoffet, her: om Hoffunktionsærer i Almindelighed.
- 95 *ringle sig* ligge sammenrullet.
- 96 *kurede* rugede.

- 97 *Pesten* i Aarene 1349—50 hærgede »den sorte Død« Danmark. I »Studiebogen« (Side 56) har Winther under Optegnelser til Valdemar Atterdags Historie fra en Afhandling af Vedel Simonsen (se *Indledningen* XXI) skrevet: NB *Pesten*. Forøvrigt nævnes *Pesten* i selv de mindste danske Historiebøger.
- 98 *fortrøden* sendrægtigt (modsat ufortrøden). *Bullen* *Stammen*.
- 100 *Thi Hjorten høiligt elsker . . den Velklang* Det er alment kendt, at Hjorten holder af Musik. Se Winthers Digt »Vinterlandskab«, trettende Strofe (Første Bind, 17). Oehlschläger har benyttet Trækket i Sangen »Jagten« i »Helge« (»Han lytted, han dvæled, han elsked denne Lyd«).
I Møllen
- 102 *Møllen* maa tænkes liggende ved Nordenden af Præstøfjord. Egnen med sin Rigdom af Vandløb havde i ældre Tid mange Vandmøller. Der er ingen Grund til at tro, at Winther særligt skulde have tænkt paa Vindbyholt Vandmølle. Skildringen af Møllen er almen-typisk, næsten identisk med Billedet af Vandmøllen i »Svend og Inger« fra Egnen omkring gamle Tapernøje Kro.
Bolefjord gammelt Navn paa Præstø Fjord. Winther har i Reglen sine gamle Stednavne fra Pontoppidans »Danske Atlas«. Her forekommer det dog ikke.
- 103 *Axelhoved* en nu nedlagt Landsby, der laa ikke langt fra det nuværende Lindersvold, nord for Præstø Fjord. I Pontoppidans »Danske Atlas« (III, 127) staar der: »*Lindersvold*, ikke langt fra Gaarden skal tilforn have været en liden Landsbye, navnlig Axel-Hoved«.
- 103 *Vildbanegaarden* Kongens Vildtbane (Jagtdistrikt) i Sydsjælland begrænsedes ved et højt Dige, »Vildtbane-grøften«, strækkende sig fra Præstø Fjord til Dybsø Fjord. Ved et stort Led i Vildtbane-grøften laa det saakaldte »Vildbanehus«, syd for Byen Snosere (se P. Jensen »Snosere Sogn«, Side 102, 216, 310).
det lange smalle Fedd Halvøen, der begrænser Præstø Fjord mod Øst.
- 104 *ympe* pøde. *hæge* passe. *bisede* plukke Bladene af.